

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
дз „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

Кафедра політології та правознавства
(назва кафедри)

СИЛАБУС

Збройне насилля в системі владних відносин: оцінка сучасного
стану
(назва навчальної дисципліни)

напрям підготовки 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність 052 Політологія
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

форма навчання денна/заочна

Освітня програма Прикладна політологія

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

1. Інформація про викладача

Призвище ім'я по батькові	Вовк Світлана Олександровна
Науковий ступінь	доктор політичних наук
Наукове звання	професор
Посада	завідувач кафедри політології та правознавства
Місце роботи	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Інститут історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, кафедра політології та правознавства
Адреса кафедри	м. Старобільськ, вул.Гоголя 1
Контакти	050-189-60-51
E-mail	vovk_sa_79@ukr.net
Консультації	
Час	відповідно до графіку індивідуальних консультацій
Місце	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Інститут історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, кафедра політології та правознавства, м. Старобільськ, вул.Гоголя 1

2. Інформація для підтримання зв'язку з е-тьютором

Призвище ім'я по батькові	Капля Ольга Станіславівна
E-mail	Rfgkz@i.ua
Контакти	0502020331

3. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Прикладна політологія
Освітньо-кваліфікаційний рівень	магістр
Загальні характеристики	обов'язкова
Веб-сайт курсу	
ID ОП	17834
Рік вивчення дисципліни	перший
семестр	2
Загальна кількість кредитів ECTS	3
Загальна кількість годин	90
Лекції / Практичні, семінарські заняття / Лабораторні / Самостійна робота	12/12 - /66 - денна 6/6 – /78- заочна
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу. Збройне насилия є важливим елементом механізму здійснення влади. В усі історичні часи збройне насилия виступало одним із головних ресурсів панування, засобом здійснення волі суб'єкта владарювання, інструментом досягнення політичних цілей та реалізації інтересів. Сучасні виклики, зумовлені глобалізацією, стрімким розвитком інформаційної сфери, трансформацією світової політичної системи суттєво вплинули на характер, форми та методи здійснення сучасного збройного насилия. Збройні конфлікти та війни сучасності еволовують. Все більшої актуальності набуває вивчення таких новітніх феноменів, як інформаційні, інформаційно-психологічні, сетецентрічні, мережеві, гібридні війни тощо. Сучасному світовому політичному процесу властива значна ескалація збройних конфліктів різного ступеня інтенсивності. Зростають масштаби та інтенсивність руйнівної діяльності міжнародних терористичних організацій. Дані обставини надзвичайно актуалізують вивчення проблеми збройного насилия, що є однією з глобальних загроз сучасному світу.

Для повноцінного засвоєння всього комплексу політологічних знань, дослідження та розв'язання зазначених проблем необхідним є всеобічне вивчення проблеми збройного насилия. Даний курс покликаний забезпечити вирішення цих завдань. Структура курсу охоплює цілий спектр теоретичних і прикладних питань щодо сутності, форм, механізмів, засобів та проявів сучасного збройного насилия. Таким чином, курс «Збройне насилия в системі владних відносин: оцінка сучасного стану» є важливою складовою навчального процесу в аспекті повноцінного вивчення найважливіших засад політики, основ функціонування політичної системи, фундаментальних принципів безпеки особистості, держави та суспільства в контексті регіональних і глобальних загроз.

Курс «Збройне насилия в системі владних відносин: оцінка сучасного стану» повинен забезпечити глибокий рівень теоретико-прикладних знань про сутність, характер, основні форми збройного насилия, тероризму, війн та збройних конфліктів, розкрити зміст понять інформаційного протиборства, інформаційного та інформаційно-психологічного впливу, інформаційної війни, надати уявлення щодо характеру сучасних війн, новітніх форм та методів їх ведення, сформувати чітке уявлення щодо характеру глобальних загроз у сучасному світі, визначити основні тенденції динаміки та розповсюдження збройного насилия за основними політико-географічними регіонами, розкрити зміст та характер основних збройних конфліктів сучасності, навчити молодь застосовувати набуті знання на практиці.

Мета дисципліни «Збройне насилия в системі владних відносин: оцінка сучасного стану» полягає у вивченні та засвоєнні теоретико-прикладних знань щодо феномену збройного насилия та вмінні застосовувати набуті знання з метою пояснення, аналізу, вирішення практичних проблем політичного життя в даному аспекті.

Завдання дисципліни «Збройне насилия в системі владних відносин: оцінка сучасного стану»:

- розкрити зміст основних понять та категорій теорії збройного насилия;
- визначити основні типи та форми збройного насилия як виду політичного насилия;
- розкрити механізми збройного насилия у контексті процесу здійснення політичної влади;
- надати уявлення про тенденції ескалації збройного насилия в сучасному світі, основні закономірності розповсюдження сучасного міжнародного тероризму;
- ознайомити зі специфічним характером сучасних війн та збройних конфліктів, новітніх засобів їх ведення;
- навчити студентів базовим принципам інформаційної безпеки;
- визначити характер та динаміку збройного насилия у сучасному світі в глобальному та регіональному аспектах;

- розкрити сутність та характер новітніх загроз безпеці держави, суспільства та особистості в контексті ескалації збройного насилия в сучасній Україні.

Опанувати:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні спеціалізовані завдання в предметній сфері політології та застосовувати широкий спектр сучасних теорій і методів політичних досліджень та аналізу політики в експертно-аналітичній, науково-дослідницькій, політико-організаційній, консультаційній та громадській сфері практичної професійної діяльності.

Загальні компетентності: ЗК 1. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності. ЗК 2. Аналітичні здібності та дослідницькі навички. ЗК 3. Навички управління інформацією, здатність виявляти актуальні проблеми. ЗК 4. Здатність здійснювати теоретичний аналіз проблеми, здатність пропонувати та обґрунтовувати гіпотези. ЗК 5. Володіння теоретико-методологічними засадами регулювання відносин інтелектуальної власності і процесу трансферу технологій. ЗК 10. Здатність системно оцінювати та прогнозувати світові та національні політичні події та явища, тенденції розвитку політичних інститутів та процесів. ЗК 11. Здатність представляти результати своїх досліджень та аргументовано їх обстоювати. ЗК 12. Володіння основами усної та письмової академічної комунікації іноземною мовою. ЗК 13. Здатність продуктивно, з дотриманням правил мовленнєвого етикету спілкуватися державною мовою під час фахової діяльності. ЗК 14. Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок до превентивного і аварійного планування, управління заходами безпеки професійної діяльності, уміння приймати рішення у складних та непередбачуваних ситуаціях, лідерські якості на посаді керівника. Знання міжнародних норм і законодавства України у сфері безпеки життедіяльності населення, система управління охороною праці та цивільного захисту.

Фахові компетентності: ФК 2. Сучасні уявлення про можливості моделювання основних процесів та явищ у соціальній і політичній системі, здатність до узагальнення про осмислення результатів наукових досліджень, до їх презентації та опублікування у вигляді статей, тез доповідей, до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді. ФК 3. Здатність аналізувати конкретні політичні явища, ситуації та процеси із застосуванням доступного аналітико-прогностичного інструментарію. ФК 4. Здатність фахово використовувати у прикладному політичному аналізі знання та уявлення про становлення і розвиток політичної думки й політичних цінностей. ФК 5. Здатність на підставі знань та уявлень з приводу місця людини у політичному процесі аналізувати сучасні тенденції розвитку соціальних і політичних систем. ФК 6. Володіння теоретико-методологічними і філософськими засадами вивчення та аналізу суспільства, політики, влади, лідерства, політичної діяльності і політичної культури, держави і процесів, які у них відбуваються і з ними асоційовані. ФК 7. Здатність до роботи в органах державної влади, місцевого самоврядування, політичних партіях та громадських організаціях. ФК 8. Розуміння природи політичних конфліктів на напрямків політичної співпраці. ФК 9. Здатність управляти структурними підрозділами політичних партій та громадських організацій. ФК 10. Здатність системно оцінювати та прогнозувати світові та національні політичні події та явища, тенденції розвитку політичних інститутів і процесів. ФК 11. Вміння моделювання та прогнозування політичних процесів, створення політичних проектів. ФК 12. Здатність застосовувати в політичній оцінці ситуації знання з приводу світового політичного процесу та міжнародних відносин, а також місця у них України. ФК 13. Здатність та готовність практично використовувати знання з приводу проблем регіонального розвитку та місцевого самоврядування, а також принципів і методики врегулювання політичних конфліктів. ФК 14. Здатність використовувати професійно-профільовані знання в галузі політології у процесі розв'язання професійних задач. ФК 17.

Здатність працювати з писемними, візуальними, аудіозаписами та іншими видами джерел та базами даних в рамках політологічного аналізу.

5.Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування дисципліни).

Дисципліни «Загальна теорія політики», «Політична конфліктологія».

6. Структура навчальної дисципліни

	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання						заочна форма навчання					
		загальна кількість	лекцій	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекцій	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота		
Перший модуль													
1.1.	Збройне насилля як політичне явище.	7	2			5	8	2					6
1.2.	Роль насилля в політичній історії.	7		2		5	6						6
1.3.	Політичне насилля в системі влади.	9	2	2		5	8		2				6
1.4.	Сучасні засоби, методи та форми політичного насилля.	7		2		5	6						6
1.5.	Війна як політичне насилля.	7	2			5	8		2				6
1.6.	Політичні репресії.	5				5	6						6
1.7.	Терор як форма політичного насилля.	9	2	2		5	8	2					6
Другий модуль													
2.1.	Збройне насилля в міжнародній політиці і проблеми його запобігання в сучасних умовах.	5				5	6						6
2.2.	Концепція і політика «м'якої сили».	5				5	6						6
2.3.	Політичне насилля як фактор дестабілізації сучасного геополітичного процесу.	7	2			5	8	2					6
2.4.	Роль інформаційного протиборства у механізмі збройного насилля	7		2		5	8		2				6
2.5.	Збройне насилля в сучасному світі: основні тенденції	7		2		5	6						6
2.6.	Механізм використання політичного насилля в сучасній українській дійсності.	8	2			6	6						6
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		90	12	12		66	90	6	6				78

Тематика семінарських / практичних занять

№п/п	Назва теми	Години	
		Лекції	Практичні заняття
1.	Збройне насилля як політичне явище.		
2.	Роль насилля в політичній історії.	2	
3.	Політичне насилля в системі влади.	2	2
4.	Сучасні засоби, методи та форми політичного насилля.		

5.	Війна як політичне насилля.	2	2
6.	Політичні репресії.		
7.	Терор як форма політичного насилля.	2	
8.	Збройне насилля в міжнародній політиці і проблеми його запобігання в сучасних умовах.		
9.	Концепція і політика «м'якої сили».		
10.	Політичне насилля як фактор дестабілізації сучасного геополітичного процесу.		
11.	Роль інформаційного протиборства у механізмі збройного насилля	2	2
12.	Збройне насилля в сучасному світі: основні тенденції	2	
13.	Механізм використання політичного насилля в сучасній українській дійсності.		
Разом		12	6

Теми лабораторних занять (не передбачено навчальним планом)

Самостійна робота

№п/п	<i>Назва теми</i>	<i>Години</i>	
		<i>денно</i>	<i>заочна</i>
1.	Збройне насилля як політичне явище.	5	6
2.	Роль насилля в політичній історії.	5	6
3.	Політичне насилля в системі влади.	5	6
4.	Сучасні засоби, методи та форми політичного насилля.	5	6
5.	Війна як політичне насилля.	5	6
6.	Політичні репресії.	5	6
7.	Терор як форма політичного насилля.	5	6
8.	Збройне насилля в міжнародній політиці і проблеми його запобігання в сучасних умовах.	5	6
9.	Концепція і політика «м'якої сили».	5	6
10.	Політичне насилля як фактор дестабілізації сучасного геополітичного процесу.	5	6
11.	Роль інформаційного протиборства у механізмі збройного насилля	5	6
12.	Збройне насилля в сучасному світі: основні тенденції	5	6
13.	Механізм використання політичного насилля в сучасній українській дійсності.	6	6
Разом		66	78

7. Методи навчання

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій , таких як: лекція (оглядова, тематична), семінарські заняття (презентація, дискусія, дебати, робота з нормативними джерелами, «мозковий штурм», ділові ігри).

8. Форми і методи контролю

Усне опитування, тестування, виконання завдань для самостійної роботи, індивідуальні навчально дослідні завдання (реферат, презентація, аналітичний розгляд джерел, тези), виконання контрольно-модульної роботи (тестування).

9. Критерії оцінювання знань студентів (у %)

Поточний і підсумковий контроль знань і умінь магістрантів з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Успішність магістрантів із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою і складається з успішності з навчальної роботи (практичних завдання і завдань для самостійної роботи, індивідуальної роботи, тестування).

Протягом семестру здобувачі вивчають два модулі з дисципліни. Модуль складається з одного змістового модуля, після виконання якого здійснюється поточний контроль у вигляді письмової роботи. Студенти, які не в повному обсязі виконали програму семінарських занять, до поточного модульного контролю не допускаються. Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною системою. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модулі та балів за поточний контроль.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання за змістовий модуль отримав середнє арифметичне менше 60 балів, зобов'язаний складати залік з дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час заліку оцінені менш ніж 60 балів, отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими: - контроль за виконання модульних завдань; - контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру; - контроль індивідуальної та самостійної роботи. Якщо студент відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів.

Оцінювання активності під час аудиторних занять, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється у межах 40 балів: - 20 балів – за активну участі під час аудиторних занять (семінарських, лекційних). 20 балів – відвідано не менше 90% практичних занять та отримано оцінки «добре», «дуже добре» «відмінно»; 15 балів – відвідано не менше 75% практичних занять та отримано оцінки «добре», «дуже добре», «відмінно»; 10 балів – відвідано не менше 60% практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «дуже добре», «відмінно»; 5 балів – відвідано не менше 50% практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «дуже добре», «відмінно»; - 20 балів – опрацювання джерела з визначеного переліку наукової літератури (додаткова), або запропонованої самим студентом та погодженої з викладачем. Перевірка знань студента здійснюється при наявності розширеного конспекту того чи іншого монографічного дослідження.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Діяльність студента:

- слухання лекцій;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- виголошення доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії на практичному занятті;
- самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз;
- написання кейсів;
- за рішенням кафедри участь здобувачів вищої освіти у тренінгах з тематики освітніх компонентів професійної і практичної підготовки зараховуються як додаткові бали до загальної суми успішності здобувача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	

83-89	B	добре	зараховано
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Питання для підготовки до контрольно-модульного оцінювання.

1. Зміст поняття збройного насилия як виду політичного насилия.
2. Роль збройного насилия в системі політико-владніх відносин.
3. Проблема збройного насилия в історії політичної думки.
4. Типологія політичного насилия Й. Галтунга.
5. Типологія політичного насилия Т. Гарра.
6. Типологія політичного насилия П. Уілкінсона.
7. Типологія збройного насилия за характеристиками суб'єктів насилия.
8. Організоване і стихійне насилия.
9. Типологія збройного насилия за засобами впливу на об'єкт.
10. Типологія збройного насилия за ступенем інтенсивності.
11. Форми внутрішньодержавного збройного насилия.
12. Форми міждержавного збройного насилия.
13. Детермінанти та причини збройного насилия.
14. Суб'єкти, об'єкти та цілі збройного насилия.
15. Принципи та норми використання збройного насилия.
16. Засоби та методи збройного насилия.
17. Зміст понять військового потенціалу, військової могутності та військової сили.
18. Стадії застосування збройного насилия.
19. Збройний конфлікт як категорія міжнародного права: поняття, критерії визначення, сторони, учасники.
20. Джерела та принципи права збройних конфліктів.
21. Типологія збройних конфліктів.
22. Міжнародні збройні конфлікти: поняття, ознаки, типологія.
23. Неміжнародні (внутрішні) збройні конфлікти: поняття, ознаки, види.
24. Специфічні типи збройних конфліктів.
25. Миротворчість: поняття, засоби, моделі.
26. Поняття, цілі та види миротворчих операцій.
27. Війна як форма збройного насилия: поняття та ознаки.
28. Класифікація війн.
29. Джерела, причини та цілі війн.
30. Засоби та методи ведення війн.
31. Сучасні війни: методи, форми, тенденції.
32. Інформаційні та інформаційно-психологічні війни.
33. Гібридна війна: сутність, ознаки, специфіка.
34. Поняття, види та форми тероризму.
35. Міжнародний (транснаціональний) тероризм: поняття, особливості, фактори ескалації.
36. Цілі, методи та соціальна база сучасного тероризму.

37. Ісламістський тероризм.
38. Сучасні терористичні організації.
39. Принципи та методи сучасної антитерористичної діяльності.
40. Інформаційне протиборство: поняття та роль у механізмі збройного насилия.
41. Поняття та типи інформаційного впливу.
42. Форми та методи інформаційно-психологічного впливу.
43. Інформаційні війни: поняття та види.
42. Інформаційно-психологічні операції та інформаційна зброя.
43. Роль ЗМІ в інформаційному протиборстві.
45. Інформаційна політика та інформаційна безпека: поняття, принципи, засоби.
46. Україна в умовах інформаційної війни.
47. Російсько-український конфлікт: передумови, причини, етапи, наслідки.
48. Причини та фактори ескалації збройного насилия в сучасному світі.
49. Вплив глобалізації на характер та динаміку збройного насилия.
50. Динаміка та характер розповсюдження збройного насилия в сучасному світі.

11. Завдання для контрольно - самостійної роботи

Контрольно-самостійна робота виступає як засіб самостійного здобуття і поглиблення знань студента, а також як форма самоконтролю та контролю самостійного навчання студента з боку кафедри.

Виконуючи контрольно-самостійну роботу, магістрант набуває досвіду роботи з науковою літературою, переодичними спеціальними виданнями, законодавчими актами; вчиться аналізувати та узагальнювати, а також чітко висловлювати свої думки з приводу заданої тематики в письмовій формі. Все це є підґрунтам для виконання більш складних форм робіт в майбутньому, таких як магістерська робота.

1. Сучасні форми та методи збройного насилия.
2. Збройне насилия в країнах Африки на сучасному етапі: загальна характеристика конфліктогенності макрорегіону.
3. Збройне насилия в сучасному Єгипті.
4. Конфлікт у Магрибі.
5. Громадянська війна в Алжирі.
6. «Жасминові революції» в Тунісі.
7. Громадянська війна в Лівії.
8. Ісламістський тероризм у країнах Північної Африки.
9. Громадянські війни в Республіці Чад, Анголі та Сомалі.
10. Збройні конфлікти в Нігерії та Камеруні.
11. Радикальний ісламізм у країнах Субсахарської Африки.
12. Збройне насилия в Центральноафриканській Республіці та ДР Конго.
13. Збройне насилия в Кот-д'Івуарі та Малі.
14. Збройне насилия в Кенії, Уганді, Бурунді.
15. Геноцид в Руанді.
16. Збройне насилия в країнах Азії: макрорегіональна динаміка.
17. Громадянська війна в Афганістані.
18. Арабо-ізраїльський конфлікт.
19. Ірано-іракська війна.
20. Війни в Іраку (кінець ХХ – ХХІ століття).
21. Збройне насилия в Лівані та Сирії.
22. Туреччина в сучасних збройних конфліктах.
23. Збройний конфлікт в Ємені.
24. Терористична діяльність радикальних ісламістських угруповань у країнах Центральної Азії та Близького Сходу.
25. Іndo-пакистанський конфлікт.

26. Громадянська війна в Шрі-Ланці.
27. Індокитайські війни.
28. Громадянська війна в М'янмі.
29. Сепаратистські конфлікти в Індонезії та на Філіппінах.
30. Збройне насилля на Американському континенті: макрорегіональні тенденції.
31. Збройне насилля в країнах Північноамериканського регіону.
32. Збройне насилля в країнах Центральної Америки.
33. Збройне насилля в країнах Південної Америки.
34. Збройні конфлікти в сучасній Європі: макрорегіональна динаміка.
35. Баскський конфлікт.
36. Конфлікт у Північній Ірландії.
37. Кіпрський конфлікт.
38. Югославські війни.
39. Збройне насилля в пострадянських країнах Центральної Азії.
40. Етнополітичні та сецесійні конфлікти на Кавказі.
41. Ісламістський тероризм на Північному Кавказі.
42. Збройний конфлікт у Придністров'ї.
43. Російсько-український конфлікт: передумови, причини, етапи, наслідки.

12. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій (паперовий та електронний варіант), завдань до практичних занять, питання до контрольно-модульних робіт, завдань для самостійної роботи, вказівки до написання ІНДЗ.

Студенти мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок до практичних занять і електронної бібліотеки.

13. Рекомендована література

1. Алешин В. В. Международное право вооруженных конфликтов / В. В. Алешин. – М. : Юрлитинформ, 2007. – 197 с.
2. Алиев У. С. Социальная роль вооруженного насилия в современную эпоху / У. С. Алиев. – М. : ВАХЗ, 1988. – 176 с.
3. Алиев У. С. Сущность и основные формы вооруженного насилия в современную эпоху / У. С. Алиев. – М. : Изд. ВПА, 1979. – 48 с.
4. Аникеева Н. Е. Истоки и сущность баскского конфликта в Испании [Электронный ресурс] / Н. Е. Аникеева // Вестник МГИМО-Университета. – 2010. – Вып. 2 (11). – С. 96 – 103. – Режим доступа : <http://www.vestnik.mgimo.ru/sites/default/files/vestnik/2010-11-2.pdf>.
5. Арзуманян Р. В. Иррегулярные конфликты. Ближний Восток. Террористические группировки «Исламское государство Ирака и Леванта» и «Исламский фронт»: цели, задачи, формы и способы действий в Сирии и Ираке / Р. В. Арзуманян, А. А. Акопян. – М. : АНО ЦСОиП, 2014. – 90 с.
6. Артюшенко О. М. Інформаційна війна в Україні / О. М. Артюшенко // Гілея. – 2016. – Вип. 107 (4). – С. 234 – 237.
7. Баликоев А. В. Введение в теорию вооруженных конфликтов : монография / А. В. Баликоев. – Новосибирск : НГАСУ (Сибстрин), 2007. – 412 с.
8. Барышников Д. Н. Конфликты и мировая политика : учеб. пособие / Д. Н. Барышников. – Москва : АСТ : Восток – Запад, 2008. – 383 с.
9. Батрименко В. І. Силові засоби врегулювання міжнародних збройних конфліктів / В. І. Батрименко // Політологічний вісник / Політолог. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2009. – Вип. 40. – С. 478 – 494.
10. Близький Схід: міжнародна безпека, регіональні відносини та перспективи для України : монографія / О. С. Власюк, О. О. Волович, Є. Ю. Єнько та ін. – К. : Фоліант, 2008. – 589 с.

11. Боброва А. Основні форми сучасного політичного насилия / А. Боброва. – К. : Світ Успіху : Юрінком Інтер, 2005. – 142 с.
12. Богданович В. Ю. Конфликты и войны после распада СССР : монография / В. Ю. Богданович, А. Я. Маначинский, С. Г. Бутенко. – Житомир : Полесье, 2006. – 440 с.
13. Бондар Т. І. Сучасні трансформації тероризму / Т. І. Бондар // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2012. – № 4. – С. 12 – 16.
14. Бруз В. С. Роль ООН у врегулюванні міжнародних конфліктів і в боротьбі проти тероризму / В. С. Бруз. – К. : Експрес-Поліграф, 2010. – 223 с.
15. Вайс М. Исламское государство: армия террора / М. Вайс, Х. Хасан. – М. : Альпина нон-фикшн, 2016. – 344 с.
16. Варламова К. С. Буддизм та політичні конфлікти в Південно-Східній Азії / К. С. Варламова // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2009. – Вип. 43. – С. 496 – 506.
17. Васильєв А. Большая Африканская война / А. Васильев // Азия и Африка сегодня. – 2001. – № 1. – С. 4 – 11.
18. Ветринський І. М. Геополітичні передумови російської агресії проти України / І. М. Ветринський // Гілея. – 2015. – Вип. 99 (8). – С. 316 – 320.
19. Вильнин К. А. Межэтнический конфликт в Шри-Ланке: причины и основные этапы развития / К. А. Вильнин // Мировая экономика и международные отношения. – 2012. – № 8. – С. 68 – 75.
20. Виноградчий В. І. Сучасні інформаційні технології – джерело інформаційної небезпеки / В. І. Виноградчий // Безпека життєдіяльності. – 2015. – № 1. – С. 7 – 10.
21. Вітман К. Витоки грузино-абхазького конфлікту / К. Вітман // Віче. – 2008. – № 18. – С. 40 – 43.
22. Вітошинський Б. М. Війна і міжнародне право : зб. пр. / Б. М. Вітошинський. – К. : УВС ім. Ю. Липи, 2014. – 559 с.
23. Вовк С. О. Громадянська війна як політичний конфлікт / С. О. Вовк // Гілея. – 2012. – Вип. 58 (№ 3). – С. 602 – 606.
24. Вовк С. О. Проблема кореляції понять «нemіжнародний збройний конфлікт» та «громадянська війна» / С. О. Вовк // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2012. – Вип. 64. – С. 216 – 222.
25. Вовк С. О. Форми громадянської війни / С. О. Вовк // Вісник СевНТУ : зб. наук. пр. – 2013. – Вип. 145. Сер.: Політологія. – С. 73 – 76.
26. Военное насилие в политической борьбе : сб. / Центр социал. исслед. безопасности. – М., 1994. – 69 с.
27. Военный энциклопедический словарь : в 2 т. / редкол. : А. П. Горкин, В. А. Золотарев, В. М. Карев и др. – М : Большая Российская энциклопедия; РИПОЛ КЛАССИК, 2001 – . – 32. Воєнні конфлікти другої половини ХХ століття : зб. наук. ст. / ред. С. В. Кульчицький. – К. : Ін-т історії України НАНУ, 2004. – 100 с.
28. Возьний К. З. Війна: від економічних мотивів до наслідків / К. З. Возьний // Економічний часопис-ХХІ. – 2010. – № 9/10. – С. 12 – 18.
29. Война и мир в терминах и определениях : военно-политический словарь [Электронный ресурс] / под. общ. ред. Д. Рогозина. – Режим доступа : <http://voyna-i-mir.ru>.
30. Воронкова Я. Ю. Организованная преступность в Сальвадоре / Я. Ю. Воронкова // Латинская Америка. – 2015. – № 7. – С. 54 – 66.
31. Гармашов І. Актуальні питання класифікації сучасного тероризму / І. Гармашов // Політичний менеджмент. – 2005. – № 6. – С. 147 – 155.
32. Гібридні виклики міжнародного гуманітарного права [Електронний ресурс] // Тиждень.ua : [сайт]. – Режим доступу : <http://tyzhden.ua/World/145884>.
33. Глобализация и проблема войн в современном мире : сб. ст. – М. : Рос. ун-т дружбы народов, 2011. – 155 с.
34. Головченко В. І. Сучасна конфліктогенність в Африці / В. І. Головченко //

- Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2008. – Вип. 37. – С. 325 – 331.
35. Гордійчук І. В. Повітряна операція НАТО «Союзницька сила» проти Союзної Республіки Югославії як прообраз війн ХХІ ст.: історична ретроспектива / І. В. Гордійчук // Гілея. – 2013. – Вип. 68 (1). – С. 718 – 724.
36. Горобець І. Індійсько-пакистанська криза 1999 року та її наслідки для Індостану / І. Горобець // Людина і політика. – 2000. – № 1. – С.14 – 17.
37. Грубов В. М. Арабська весна у прицілі інтересів: між контролюваним хаосом і стратегічним задумом / В. М. Грубов // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2012. – Вип. 59. – С. 472 – 488.
38. Гулиев А. Армяно-Азербайджанский нагорно-карабахский конфлікт: сущность, характер событий и процесс урегулирования / А. Гулиев // Держава і право. Юридичні і політичні науки. – 2008. – Вип. 42. – С. 198 – 208.
39. Гусаков В. Війна в Судані як приклад міжцивілізаційного конфлікту ХХІ століття / В. Гусаков // Людина і політика. – 2001. – № 1. – С. 82 – 85.
40. Гуцало М. Процеси глобалізації і деякі чинники ескалації терористичних проявів / М. Гуцало // Політичний менеджмент. – 2007. – № 6. – С. 125 – 132.
41. Двуреченська О. С. Кашмірська проблема: еволюція і сучасний стан / О. С. Двуреченська // Гілея. – 2012. – Вип. 60 (5). – С. 756 – 760.
42. Дейч Т. Достижим ли мир в Сомали? / Т. Дейч // Азия и Африка сегодня. – 2006. – № 6. – С. 19 – 24.
43. Демчук П. О. Основи воєнної політології : курс лекцій / П. О. Демчук. – К. : [б.в.], 1997. – 154 с.
44. Джердж С. Ф. Інформаційна війна Росії проти України. Асиметрична відповідь / С. Ф. Джердж // Однадцять юридичні читання. Форма сучасної національної української держави: реалії та перспективи : матеріали Міжнар. наук. конф. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – С. 276 – 278.
45. Дзьобань О. П. Інформаційне насильство та безпека: світоглядно-правові аспекти : монографія / О. П. Дзьобань, В. Г. Пилипчук. – Харків : Майдан, 2011. – 244 с.
46. Дзюба М. Застосування інформаційно-психологічного впливу для досягнення воєнних цілей у локальних війнах і збройних конфліктах на рубежі ХХ – ХХІ століть / М. Дзюба, О. Мацагор // Вісник Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Сер.: Військово-спеціальні науки. – 2006. – Вип. 14/15. – С. 97 – 100.
47. Дмитриев А. В. Насилие: социо-политический анализ / А. В. Дмитриев, И. Ю. Залысин. – М. : РОССПЭН, 2000. – 328 с.
48. Дмитровський О. Маніпуляційний вплив ЗМІ як загроза національній безпеці держави / О. Дмитровський // Теле- та радіожурналістика. – 2011. – Вип. 10. – С. 85 – 88.
49. Дмитрук О. В. Ізраїльсько-ліванський конфлікт 2006 року / О. В. Дмитрук // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2009. – Вип. 43. – С. 475 – 484.
50. Дульян А. Г. Руандийский геноцид / А. Г. Дульян // Международная жизнь. – 2004. – № 4 – 5. – С. 91 – 96.
51. Дэвидсон Ф. Б. Война во Вьетнаме (1946 – 1975 гг.) / Ф. Б. Дэвидсон. – М. : Изографус : Эксмо, 2004. – 816 с.
52. Жиров Г. Б. Анексія Криму, причини та наслідки / Г. Б. Жиров // Зб. наук. пр. Військ. ін-ту Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. – 2014. – Вип. 45. – С. 68 – 72.
53. Загребельний О. В. Типологія воєнно-політичних конфліктів / О. В. Загребельний // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2012. – Вип. 67. – С. 370 – 379.
54. Залысин И. Ю. Структурные и политические источники насилия / И. Ю. Залысин // Социально-политический журнал. – 1998. – № 1. – С. 96 – 111.

55. Зелинская Н. А. Феномен «сомалийского пиратства»: замкнутый круг политического и общеуголовного насилия / Н. А. Зелинская // Актуальні проблеми держави і права. – Вип. 65. – 2012. – С. 125 – 139.
56. Иванов В. В. Гражданская война в Лаосе, 1959 – 1975 гг.: воен.-полит. аспекты : монография / В. В. Иванов. – Комсомольск-на-Амуре : Изд-во АмГПГУ, 2012. – 179 с.
57. Иващенко А. С. Причины и последствия социальных потрясений в арабских странах Ближнего Востока и Северной Африки: (конец первого – начало второго десятилетия XXI в.) / А. С. Иващенко // Вестник Адыгейского государственного университета. – 2013. – Вып. 3 (124). – С. 38 – 46.
58. Ильинский М. М. Индокитай. Пепел четырех войн: 1939 – 1979 / М. М. Ильинский. – М. : Вече, 2000. – 509 с.
59. Иришин Г. События в Северной Африке и на Ближнем Востоке: международные факторы / Г. Иришин // Мировая экономика и международные отношения. – 2012. – № 6. – С. 102 – 116; № 7. – С. 107 – 121.
60. Исаков А. И. Терроризм и вооруженная борьба / А. И. Исаков // Обозреватель-Observer. – 2009. – № 8. – С. 18 – 25.
61. Ігнатченко Г. І. Електоральні процеси в Сальвадорі за громадянської війни (до проблеми переходу від авторитаризму до демократії) / Г. І. Ігнатченко Л. А. Скворцова // Питання нової та новітньої історії. – 1998. – Вип. 44. – С. 160 – 170.
62. Інформаційна безпека держави : підручник : в 2 т. / В. М. Петрик, М. М. Присяжнюк, Д. С. Мельник та ін. – К. : Книжкова палата України, 2016 – . –
63. Історія інформаційно-психологічного протиборства : підручник / Я. М. Жарков, Л. Ф. Компанцева, В. В. Остроухов та ін. – К. : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2012. – 212 с.
64. Історія світової політичної думки : навч. посіб. / уклад. В. В. Морозов. – К. : КНЕУ, 2008. – 328 с.
65. Каспрук В. У Єгипті «фінікова революція» так і не відбулася / В. Каспрук // Сучасність. – 2006. – № 4. – С. 104 – 114.
66. Киридон А. М. Російсько-грузинський конфлікт серпня 2008 року: історико-політичний аналіз / А. М. Киридон, С. С. Троян. – К. : РІС КСУ ; Рівне : [б.в.], 2009. – 80 с.
67. Кияновський С. Російсько-чеченська війна 1999 – 2000 років та деякі історичні аналогії / С. Кияновський // Визвольний шлях. – 2001. – № 2. – С. 16 – 26.
68. Клаузевиц К. Ф. Г. фон. О войне / К. фон Клаузевиц. – Москва : Логос : Наука, 1997. – 448 с.
69. Клейменов И. М. Организованная преступность в Колумбии и Мексике / И. М. Клейменов // Вестник Омского университета. Сер.: Право. – 2014. – № 2 (39). – С. 207 – 214.
70. Коновалов И. П. Современная Африка: войны и оружие / И. П. Коновалов, Г. В. Шубин. – М. : Соц.-полит. мысль, 2012. – 475 с.
71. Конопацький Є. Кіпрська напруга: одна з міжнародних «більових» проблем у контексті євроінтеграційних процесів / Є. Конопацький // Політика і час. – 2000. – № 7 – 8. – С. 60 – 67.
72. Конфликты в Африке: причины, генезис и проблемы урегулирования (этнополитические и социальные аспекты) / Н. Д. Косухин, Л. М. Садовская, В. И. Гусаров и др. – М. : ИАфр РАН, 2013. – 458 с.
73. Конфликты и войны XXI века (Ближний Восток и Северная Африка) / Институт востоковедения РАН. – М. : ИВ РАН, 2015. – 504 с.
74. Корчmit В. И. Социология войн – пора выйти из тени : (Социол. анализ войны как особого состояния о-ва) / В. И. Корчmit, В. И. Матюшов, В. И. Милованов. – Москва : Слово, 2002. – 143 с.
75. Косово: хроніка конфлікту // Віче. – 2008. – № 5/6. – С. 73 – 74.

76. Костирия А. Воєнно-політична спецоперація СРСР в Афганістані (1979 – 1989 рр.) як кульмінація «холодної війни» / А. Костирия // Політичний менеджмент. – 2008. – № 1. – С. 144 – 157.
77. Кравченко В. Ю. Глобалізація і сучасне політичне насилля / В. Ю. Кравченко // Актуальні проблеми політики. – 2015. – Вип. 55. – С. 70 – 81
78. Кривоносов О. Афганістан за талібів: народження нової сили / О. Кривоносов // Освіта регіону. – 2009. – № 4. – С. 120 – 124.
79. Куделев В. В. «Аль-Каїда» и война в Ираке / В. В. Куделев. – Москва : Институт Ближ. Востока, 2009. – 255 с.
80. Кудрявцев С. Революционная Колумбия: история партизанского движения / С. Кудрявцев. – М. : Гилея, 2003. – 221 с.
81. Кузина С. И. Террор и терроризм: общее и особенное / С. И. Кузина // Философия права. – 2010. – № 4. – С. 36 – 40.
82. Куприн А. Долгое противостояние: Алжир. Исламистское движение против республиканских режимов / А. Куприн // Азия и Африка сегодня. – 2004. – № 8. – С. 22 – 27.
83. Курбан О. Історія становлення та розвитку технологій інформаційних війн / О. Курбан // Вісник Книжкової палати. – 2016. – № 4. – С. 50 – 52.
84. Лавер О. Г. Війни та народонаселення країн світу в ХХ столітті. Статистичне дослідження : наук. моногр. / О. Г. Лавер. – Ужгород, 2002. – 304 с.
85. Ларин Е. А. Латинская Америка в ХХ столетии / Е. А. Ларин // Всеобщая история: латино-американская цивилизация : учеб. пособие для студ. вузов / Е. А. Ларин. – М. : Высшая школа, 2007. – С. 413 – 488.
86. Локальні війни та збройні конфлікти другої половини ХХ століття (історико-філософський аспект) : монографія / О. І. Гуржій, С. П. Мосов, В. Д. Макаров та ін. – К. : Знання України, 2006. – 356 с.
87. Луцишин Г. Особливості сучасних збройних конфліктів в умовах глобалізації / Г. Луцишин // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. – 2014. – Вип. 26. – С. 128 – 133.
88. Магда Е. В. Гібридна війна: вижити і перемогти / Е. Магда. – Х. : Віват, 2015. – 302 с.
89. Маначинський О. Ні кроку назад, ні пів кроку вперед. Індія і Пакистан: протиборству 150 років / О. Маначинський // Політика і час. – 2003. – № 1. – С. 80 – 86.
90. Мандрагеля В. Війни (збройні конфлікти) ХХІ ст.: зміна базових парадигм / В. Мандрагеля // Людина і політика. – 2002. – № 5. – С. 84 – 91.
91. Мандрагеля В. А. Причини та характер воєн (збройних конфліктів): філософсько-соціологічний аналіз / В. А. Мандрагеля. – К. : [б. в.], 2003. – 570 с.
92. Мачуський В. Витоки та еволюція грузино-осетинського конфлікту / В. Мачуський // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – № 1 (57). – С. 132 – 143.
93. Миротворча діяльність України: кооперація з НАТО та іншими структурами європейської безпеки / Г. М. Перепелиця [та ін.]. – К. : Стилос, 2002. – 313 с.
94. Михайлов В. А. Принцип «воронки», или механизм развертывания межэтнического конфликта / В. А. Михайлов // Социс. – 1993. – № 5. – С. 57 – 63.
95. Мілашич М. Дарфурський конфлікт: історія та сучасний стан / М. Мілашич // ЕМІНАК. – 2014. – № 1 – 2 (8). – С. 73 – 76.
96. Осіпова М. Ю. Причини зростання та шляхи подолання етнорелігійного тероризму та етнорелігійних конфліктів в умовах глобалізації / М. Ю. Осіпова // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – Запоріжжя, 2007. – Вип. 30. – С. 215 – 224.
97. Основные положения Женевских конвенций и дополнительных протоколов к ним. – М. : Междунар. ком. Крас. Креста, 2000. – 96 с.
98. Остроухов В. Проблема насилля: визначення сутності і методології дослідження / В. Остроухов // Мультиверсум. – К., 1998. – Вип. 1.– С. 162 – 171.

99. Панфілов І. Ситуація в Сирії: регіональний та глобальний виміри / І. Панфілов // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2015. – Вип. 78. – С. 492 – 498.
100. Перепелица Г. Н. Конфликт в Приднестровье: причины, прогноз развития и проблемы урегулирования / Г. Н. Перепелица. – Киев : Стилос, 2001. – 147 с.
101. Перепелиця Г. М. Конфлікти в посткомуністичній Європі : монографія / Г. М. Перепелиця. – К. : Фоліант, 2003. – 430 с.
102. Платошкин Н. Н. Сандинистская революция в Никарагуа: предыстория и последствия / Н. Н. Платошкин. – М. : Ун-т Д. Пожарского, 2015. – 781 с.
103. Побочий І. А. Теоретичні засади насильницьких та ненасильницьких методів політичної боротьби / І. А. Побочий // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2014. – Вип. 75. – С. 195 – 204.
104. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна та ін. ; за ред. проф. М. П. Требіна. – Харків : Право, 2015. – 814 с.
110. Почепцов Г. Г. Психологические войны / Г. Г. Почепцов. – М. : Рефл-бук; Київ : Ваклер, 2002. – 526 с.
105. Почепцов Г. Г. Смислові та інформаційні війни / Г. Г. Почепцов // Інформаційне суспільство. – 2013. – Вип. 18. – С. 21 – 27.
106. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни / Г. Почепцов. – К. : Києво-Могилян. акад., 2015. – 496 с.
107. Примуш М. В. Політична конфліктологія: теорія та практика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. В. Примуш, О. В. Клюжев. – Донецьк : Юго-Восток, 2011. – 198 с.
108. Пыж В. В. Военная мощь и военный потенциал как объект военной политики государства / В. В. Пыж // Вестник Чувашского университета. – 2011. – № 1. – С. 191 – 197.
109. Радецький В. Г. Класифікація сучасних воєнних конфліктів і види миротворчої діяльності / В. Г. Радецький // Вісник Київського міжнародного університету. – 2009. – Вип. 9. – С. 87 – 104.
110. Ражбадинов М. З. Радикальный исламизм в Египте : (На примере деятельности орг. «Аль-Джихад» и «Аль-Гамаа аль-исламийя») / М. З. Ражбадинов. – Москва : [б. и.], 2003. – 271 с.
111. Райт Л. Аль-Каїда / Л. Райт. – Москва : Geleos Publishing House, 2010. – 412 с.
112. Рестрепо Х. М. Наркомафия, партизанское движение и насилие в Колумбии / Х. М. Рестрепо // Латинская Америка. – 1997. – № 8 – 9. – С. 46 – 61.
113. Рой А. Т. Конфлікт у Малі або IV туарегське повстання / А. Т. Рой // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2012. – Вип. 68. – С. 393 – 402.
114. Романов О. Особенности военно-политической обстановки в странах Латиноамериканского региона / О. Романов // Зарубежное военное обозрение. – 2004. – № 11. – С. 2 – 6.
115. Російсько-український конфлікт: стан, наслідки, перспективи розвитку подій : аналітична доповідь Центру Разумкова [Електронний ресурс] // Національна безпека і оборона. – 2014. – № 5 – 6 (148 – 149). – С. 2 – 39. – Режим доступу : http://www.razumkov.org.ua/ukr/files/category/journal/analytic_5_6_Ukr_Ros_2014_site.s.pdf
116. Рущенко І. П. Російсько-українська гібридна війна: погляд соціолога : монографія / І. П. Рущенко. – Х. : Павленко О. Г., 2015. – 266 с.
117. Савченко Д. Аф-Пак: самый горячий район планеты / Д. Савченко // Мировая экономика и международные отношения. – 2009. – № 11. – С. 14 – 22.
118. Самер А. Е. Р. А. Палестино-израильский конфликт и решения Организации Объединенных Наций по его урегулированию / А. Е. Р. А. Самер // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Тараса Шевченка. – 2015. – Вип. 77. – С. 461 – 471.

119. Серебрянников В. Военное насилие в политических конфликтах / В. Серебрянников // Свободная мысль. – 1996. – № 6. – С. 29 – 35.
120. Сидорова Г. М. Африка: война идей и война людей в зеркале Демократической Республики Конго (из дневника дипломата) / Г. М. Сидорова. – М. : Наука – Вост. лит., 2015. – 524 с.
121. Сірий С. Особливості локальних війн і воєнних конфліктів в умовах глобалізації / С. Сірий // Політичний менеджмент. – 2007. – № 2. – С. 144 – 154.
122. Сірий С. Сутність понять «локальна війна» і «воєнний конфлікт» та їх типологія / С. Сірий // Політичний менеджмент. – 2006. – № 4. – С. 124 – 134.
123. Смирнов М. Г. Международное гуманитарное право и внутренние конфликты : учеб.-метод. пособие : в 2 ч. / М. Г. Смирнов. – М. : Триумф, 2015 – . –
124. Смирнова К. Є. «Арабська весна»: вплив на політичні процеси в регіоні / К. Є. Смирнова // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2014. – Вип. 72. – С. 444 – 454.
125. Смирнова К. Є. Траекторії режимних трансформацій в Тунісі та Єгипті у «постреволюційний» період (2011 – 2014) / К. Є. Смирнова // Політологічний вісник / Політол. центр при Київ. нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. – 2015. – Вип. 78. – С. 499 – 509.
126. Смола Л. Є. Аспекти нелінійної війни в контексті українсько-російського конфлікту на Донбасі / Л. Є. Смола // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Сер. 22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – 2015. – Вип. 16. – С. 74 – 78.
127. Страшко Я. И. Особенности конфликтов в Латинской Америке (И роль ОАГ в урегулировании Фолклендского конфликта) / Я. И. Страшко // Вестник МГИМО-Университета. – 2015. – № 1. – С. 177 – 183.
128. Сулейманов А. Влияние вооруженного конфликта на динамику насилия (колумбийский опыт) / А. Сулейманов // Власть. – 2009. – № 1. – С. 18 – 22.
129. Сучасні технології та засоби маніпулювання свідомістю, ведення інформаційних війн і спеціальних інформаційних операцій : навч. посіб. / В. М. Петрик та ін. – К. : Росава, 2006. – 208 с.
130. Ташиева М. З. Межэтнические (межнациональные) конфликты в Кыргызской Республике / М. З. Ташиева // Социально-гуманитарные знания. – 2012. – № 3. – С. 354 – 358.
131. Теліпко В. Е. Міжнародне публічне право : навч. посіб. / В. Е. Теліпко, А. С. Овчаренко. – К. : Центр учебової літератури, 2010. – 608 с.
132. Терроризм как социально-политическое явление: противодействие в современных условиях : монография / Авдеев Ю. И. и др. – М. : ЮНИТИ, 2015. – 367 с.
133. Ткач В. Особливості сучасного міжнародного тероризму: характерні риси, виклики і загрози / В. Ткач // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Сер. 22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – 2013. – Вип. 11. – С. 60 – 67.
134. Ткач В. Політичний тероризм як вид сучасного тероризму / В. Ткач // Освіта регіону. – 2012. – № 1. – С. 160 – 161.
135. Турченко Ф. Проект «Новоросія» і новітня російсько-українська війна / Ф. Турченко, Г. Турченко. – К. : Ін-т історії України, 2015. – 165 с.
136. Урляпов И. В. Восточный Тимор: тернистый путь к независимости / И. В. Урляпов, В. Ф. Урляпов. – М. : Гуманитарий, 2005. – 211 с.
137. Федосов П. С. Терроризм в Северной Ирландии: возникновение и преодоление / П. С. Федосов // Вестник психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы. – 2007. – № 3. – С. 81 – 87.
138. Філософська думка : укр. наук.-теорет. часоп. – К., 2015. – № 1 : Війна і суспільство. – 125 с.

139. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон. – Москва : АСТ, 2007. – 571 с.
140. Херпен М. Х. ван. Війни Путіна. Чечня, Грузія, Україна: незасвоєні уроки минулого / М. Х. ван Херпен. – Х. : Віват, 2015. – 302 с.
141. Хоменко Г. Д. Основи миротворчості : навч. посіб. / Г. Д. Хоменко. – К. : [б. в.], 2008. – 312 с.
142. Цирфа Ю. Близькосхідний конфлікт. Позиції сторін і 138 держав / Ю. Цирфа // Віче. – 2012. – № 23. – С. 16 – 17.
143. Цюрупа М. В. Миротворчі операції як міжнародно-правовий та воєнно-гуманітарний феномен : навч. посіб. / М. В. Цюрупа. – К. : ВГІ НАОУ, 2003. – 78 с.
144. Чекаленко Л. Про поняття «гібридна війна» / Л. Чекаленко // Віче. – 2015. – № 5. – С. 41 – 42.
145. Чужие войны / М. С. Барабанов, И. П. Коновалов, В. В. Куделев, В. А. Целуйко. – М. : Центр анализа стратегий и технологий, 2012. – 272 с.
146. Чумакова М. Л. Колумбийская драма: разлом общества, эскалация террора, поиски мира. – М., 2002. – 292 с.
147. Шахалилов Ш. Международный терроризм – глобальная угроза современному миру : учеб. пособие / Ш. Шахалилов. – М. : Университетская книга, 2007. – 80 с.
148. Ярошенко Е. В. Конфлікт у Малі – виклик загальноафриканській безпеці / Е. В. Ярошенко // Гілея. – 2012. – Вип. 59 (додатки). – С. 245 – 249.
149. Яшлавский А. ХАМАС и geopolитические процессы на Ближнем Востоке / А. Яшлавский // Мировая экономика и международные отношения. – 2008. – № 5.– С. 30 – 38.
150. Яшлавский А. Экстремистская группировка «Боко Харам» в Нигерии: угроза местного или глобального уровня? / А. Яшлавский // Мировая экономика и международные отношения. – 2015. – № 1. – С. 17 – 27.